

Mordforsøg på Snehvide

Et drabeligt opgør med grundfortællingen om Manden og Kvinden

Ny nordisk dramatik af Lucas Svensson blotlægger eventyret og vores kulturarvs sande jeg

Brdr. Grimms *Snehvide* er - set i lyset af Disney - alment kendt som et eksemplarisk eventyr med en lykkelig slutning, hvor det gode sejrer. Set med den svenske dramatikers øjne er den folkekære fortælling dog nærmere en grotesk historie om patriarkatets horror.

"Hvis du vil holde huset i orden og lave mad og sy og strikke for os, så må du gerne blive her, og vi skal nok være gode imod dig" siger dværgene, når Snehvide søger hjælp i starten af eventyret. *"Sælg mig hende"* siger Prinsen til dværgene mod slutningen, da han ser Snehvide i glaskisten. I den elskede historie om pigen, der har hud så hvid som sne, læber så røde som blod og hår så sort som ibenholt, optegnes en tidlig og stadig aktuel stereotyp af den perfekte kvinde som ung og smuk, og en der makker ret (som kun et lig kan). Hun fremstår som den umiddelbare hovedperson, men selv udviser hun meget lidt agens: Hun hvirvles rundt i eventyret af andres viljer. Som en smuk vare i et stormagasin, der kan købes for den pris, andre har sat hende til.

Det originale eventyr er bag romantiseringen en fortælling om kvinder, der bekriger hinanden på baggrund af mandligt begær. Kvinde er kvinde værst, når verdens navle er placeret dybt i patriarkatets indre. Lighedstegnet mellem ung og smuk, og dermed dæmoniseringen af den gamle kvinde, er historiens essens og drivkraft. Med den nyskrevne forestilling *Mordforsøg på Snehvide* dekonstruerer Teater FÅR302 og Lucas Svensson i samarbejde eventyret, og viser således for det voksne publikum, hvordan strukturerne stadigvæk er dybt integreret i vores samfund. Svensson har tidligere skrevet for teatret, og med sin stærkt politisk og sorthumoristisk pen graver han sig dybt ned i magtens mange lag. Svensson er eminent til at spidde politiske strømninger og strukturer gennem menneskelige portrætter og de eksistentielle dilemmaer, der opstår, når mennesket konfronteres med de strukturer, vi har arvet og indlejret.

På vidende og intelligent vis blotlægger han i det nyskrevne værk, hvordan begæret efter magt og skønhed ødelægger mennesker, relationer og vores samfund, og netop i denne blotlæggelse opstår der sprækker til det menneskelige, til usikkerheden og tvivlen, der bremser os i udvikling.

Der ingen kvindekamp uden klassekamp, og Svensson har derfor også bragt et klasseperspektiv ind i teksten. Dronningen har arbejdet sig op fra rengøringskone til hustru til den ny-rige konge, som har tjent til Strandvejsvillaen ved at sælge havenisser globalt. Middelklassen befinder sig i et kælderrum i Nyhavn, hvor der strikkes og læses, mens Snehvide ikke rigtig føler sig hjemme hverken her eller der. Mens Dronningen uden skrupler reproducerer det hun har lært om at stå til rådighed som krop, er Snehvide mere bevidst om egen seksualitet og egne behov. Kapitalerne skifter på tværs af klasse og perspektiv, og værdier forhandles og udveksles. Forestillingen stikker fingeren ned i de kløfter, der definerer og skiller os ad, og beder os - i denne polariserede tid - om at reflektere over de kollektive muligheder på tværs af de forskellige grupperinger, vi hver især befinder os i.

Kunstnerisk idé og koncept – hverdags-horror i episk fortællestil

"Man fødes ikke til kvinde, man bliver det," forklarer dronningen i det nye manuskript, hvor hun er blevet hovedperson. "Men hvad bliver man?" spørger hun selv opfølgende. "Skåret i stykker", bliver til slut svaret fra hende selv. Bag forestillingen ligger ambitionen om, at det ikke længere er Snehvide, der skal dø, heller ikke dronningen. I stedet er det et forsøg på at trevle forventninger til binære kønsroller op. Der er ingen honningbelagt disneydukke-drøm over Svenssons dissektion, og det eskapistiske holder ferie med det formål at stille skarpt på den originale fortællings svære udfordringer.

Det ubehagelige og gyselige er en vigtig pointe i Svenssons tekst, hvorfor det kræver en instruktør, der evner at dissekere og iscenesætte de mange lag og figurer på en måde, der både holder publikum i hånden og til ilden; som udfordrer og underholder. Vi er meget glade for, at vi på Teater FÅR302 endnu engang skal samarbejde med så garvet og prominent en instruktør som Egill Pålsson (ICL/NO), der mestrer at balancere på den knivsæg, som Svenssons tekst kræver. Ubøjet ledsager os gennem historien, og vi har med Pålsson ved roret valgt at realisere manuskriptet med et episk greb, bl.a. ved brug af dukker, objekter og skuespillerne som fortællere. Ved at fortælle om det virkelige i stedet for at reproducere, skabes der headspace hos publikum til at kunne anlægge et kritisk synspunkt. Således at de ikke bliver lokket ind i en følelsesmæssig eller sanselig oplevelse af den begivenhed, der finder sted. I stedet indgydes der til fælles refleksion over den masseproducerede, stereotype forventning til de binære køn på tværs af samfundsklasser.

Læsegruppe griber samtalen - Mandens POV

Udover at invitere til refleksion gennem forestillingsoplevelsen, vil teatret også invitere til samtale udover scenerummet. Med erfaring fra en tidligere FÅR302-forestilling (Blå Koral: tys tys dollar, 2023) genoplives teatrets læsegruppe for mænd. Med udgangspunkt i en bog (som bliver valgt i samarbejde med læsegruppen, og som ser ud til at blive 'Hvis jeg var en mand' fra 2023 af Geir Gulliksen), vil læsegruppen mødes to gange inden spilleperioden for at samtale om deres læseoplevelse og om mandlig identitet. Som afslutning tager gruppen i teatret sammen og ser *Mordforsøg på Snehvide* på FÅR302, hvor vi efter forestillingen laver en Q&A med læsegruppen og en eller flere af kunstnerne bag forestillingen. Som en del af dissektionen af Snehvide-fortællingen, etableres hermed en platform for refleksion over, hvordan et eventyr som Snehvide ikke nødvendigvis kun gør ondt i kønsrollen på Kvinden, men også på Manden.

Læsegruppen spejler også sammensætningen af det kunstneriske hold (bag scenen), hvis primære funktioner er besat af mandlige scenekunstnere, der ligesom læsegruppen ikke ønsker at reproducere det klassiske Snehvide-billede.

"Jeg var en ung dreng, og det gik op for mig, at jeg ville blive en mand, og at jeg ikke havde lyst til det. (...) Jeg ville ikke bringe den gamle mandighed videre, udøve den eller tage del i dens privilegier"

Citat Geir Gulliksen, Hvis jeg var en mand 2023

Holdet bag - FÅR302 Classic i Nordisk samarbejde

Teater FÅR302 er en væsentlig importør af ny nordisk dramatik. Med forestillingen bringes et nordisk hold i spil med kunstnere fra Island, Norge, Danmark og Sverige. Den primære del af det kunstneriske hold har arbejdet sammen af flere omgange på Teater FÅR302, hvor det lille scenerum giver en helt unik nær oplevelse med skuespillerne og det, der sker på scenen. Hver især bringer de med deres aldersbredde den kunstneriske og refleksive ballast, det kræver at forløse forestillingen. Holdet på og bag scenen repræsenterer desuden den tekstlige, dramatiske tradition, og teatrets mangeårige erfaring med at omsætte ny nordisk dramatik til nærværende, samfundsaktuel og rørende scenekunst. Altid med ønske om at ændre verden til det bedre gennem kunsten.

Egill Pálsson
(ICL/NO)

Charlotte Elizabeth Munksgaard
(DK)

Lukas Svensson
(SE)

Dramatiker - Lukas Svensson, instruktør - Egill Pálsson, medvirkende - Charlotte Elizabeth Munksgaard, Anders Hove (DK) m.fl., scenografi og kostumer - Siggí Oli Palmasson (ICL/DK), oversættelse - Me Lund (DK).

PREMIERE DEN 17. AUGUST 2024

**TEATER
FÅR302**